

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ РОБІТ КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ У 2017 РОЦІ

У 2017 році Державною науковою установою "Книжкова палата України імені Івана Федорова" виконано дві наукових теми: "Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2016—2017 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів" і "Розроблення баз даних державної бібліографічної реєстрації обов'язкового примірника документів України 2016—2017 рр. та ретроспективного фонду періодики 1959 р., образотворчих і картографічних видань 1949 р."

Тема 1. Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2016—2017 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів.

Керівник: директор, професор Сенченко М. І.

Результати:

1. Розроблено адміністративні дані про випуск видань в Україні за основними кількісними і якісними показниками у 2016 та у 2017 рр., а саме:

— Звіти (адміністративні дані) про випуск періодичних, продовжуваних та неперіодичних видань в Україні у 2016 р. (подано в Державну службу статистики України).

— Оперативні дані про випуск книг і брошур — щоквартально.

— Дані випуску книжкової продукції у 2017 році:

Випуск книжкової продукції у 2017 році (загальні дані)

Види видань	2016		2017			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2016 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2016 року
Книги та брошури, у т. ч.	21 330	48 978,1	22 047	103,4	45 127,2	92,1
українською мовою	14 900	34 004,0	15 789	106,0	32 859,7	96,6
російською мовою	3 964	12 164,8	3 886	98,0	9 439,0	77,6
Автореферати дисертацій	6234	623,4	5 132	82,3	524,1	84,1
Книжкові образотворчі видання	1 029	2 811,7	1 129	109,7	2 955,2	105,1
українською мовою	706	1 875,6	739	104,7	1 915,7	102,1
російською мовою	238	731,7	322	135,3	847,2	115,8
Книжкові нотні видання	159	60,7	187	117,6	60,0	98,8
українською мовою	143	56,1	176	123,1	58,0	103,4
російською мовою	7	1,4	3	42,9	0,5	35,7
Книжкові картографічні видання	67	375,5	65	97,0	252,6	62,3
українською мовою	63	344,4	63	100,0	247,1	71,7
російською мовою	4	31,1	2	50,0	5,5	17,7

Кількість книг і брошур на одного жителя в Україні — 1,06 пр. (за даними Державної служби статистики, чисельність населення на 1 грудня 2016 р. становила 42 403 тис. осіб).

2. Узагальнено дані про доставляння обов'язкових примірників видань у 2016—2017 рр. 2016 рік

Загальна кількість обов'язкових примірників (далі — ОП) основних видів неперіодичних видань, доставлених у Книжкову палату України у 2016 році, збільшилась і становить у порівнянні з 2015 роком 102,3% (29 074 друк. од. та 28 407 друк. од. відповідно).

Отримані Книжковою палатою України ОП 5367 видань книг і брошур випуску минулих років становлять 25,0% від загальної кількості ОП 21 458 видань, що пройшли державну бібліографічну реєстрацію у 2016 році.

Упродовж 2016 року отримано квартальні звіти про випуск книжкової продукції за формою 1-В (книги) (квартальна) від 1206 суб'єктів видавничої справи України:

— видавництв і видавничих організацій державної форми власності — 191;

— видавництв і видавничих організацій інших форм власності — 1015.

Результати аналізу звітів свідчать, що 183 суб'єкти видавничої справи України не здійснювали випуск книжкової продукції упродовж 2016 року.

Упродовж згаданого періоду Книжковою палатою України здійснено державну бібліографічну реєстрацію ОП 56 916 друк. од. (1694 назви, з них 185 нових) газет, 11 159 — періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (2470 назв, із них 165 нових), загалом 68 075 друк. од., що становить 82,8% до 2015 року (68 075 у 2016 р. і 82 214 у 2015 р.).

Упродовж 2016 року з бази даних було вилучено 297 назв газет та 515 назв періодичних (крім газет) і продовжуваних видань 2013 року випуску, що не доставлялися в Книжкову палату України впродовж 2014—2015 років. Станом на грудень 2016 року база даних "Друковані засоби масової інформації України" (2014—2016 рр.) містить 2541 назву газет, 3686 назв періодичних (крім газет) і продовжуваних видань.

З 1903 редакцій друкованих засобів масової інформації України, інших установ, фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих у базі даних "Друковані засоби масової інформації України" (2014—2016 рр.), отримано звіти за формою № 1-В (ЗМІ) (піврічна) про випуск продукції друкованих ЗМІ за I, II півріччя 2016 року лише від 748, що становить 39,3%.

З 1940 назв друкованих ЗМІ, зазначених у звітах, у Книжкову палату України доставлено 1843 ОП назв цих видань, відповідно 70 — не доставлено, випуск 27 назв — припинено.

2017 рік

Рівень доставляння ОП основних видів неперіодичних видань у порівнянні з відповідним періодом 2016 року знизився і становить 96,2%.

Отримані Книжковою палатою України ОП 4684 видань книг і брошур випуску минулих років становлять 26,0% від загальної кількості ОП (17 982 друк. од.) цих видань, що пройшли державну бібліографічну реєстрацію станом на грудень 2017 року.

Упродовж 2017 року отримано звіти про випуск книжкової продукції за I, II, III квартали 2017 року від 1103 суб'єктів видавничої справи України:

- видавництв і видавничих організацій державної форми власності — 180;
- видавництв і видавничих організацій інших форм власності — 923.

Результати аналізу звітів за формою 1-В (книги) (квартальна) свідчать, що 209 суб'єктів видавничої справи України не здійснювали випуск книжкової продукції у I, II, III кварталах 2017 року.

Упродовж зазначеного періоду Книжковою палатою України здійснено державну бібліографічну реєстрацію ОП 55 026 друк. од. газет, 9604 — періодичних (крім газет) і продовжуваних видань, загалом 64 630 друк. од., що становить 121,4% до відповідного періоду 2016 року.

Аналіз ОП газет, доставлених у Книжкову палату України, свідчить, що на грудень 2017 року спостерігається збільшення кількості ОП газет, а саме 125,5% до відповідного періоду 2016 р. Не доставлено ОП 210 назв газет, що виходили у 2016 році та продовжують випускатися й надалі. Здійснено державну бібліографічну реєстрацію ОП 142 нових газет за назвами.

Станом на грудень 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року кількість доставлених ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань зросла на 197 друк. од. та становить 102,1%. Не доставлено ОП 505 назв видань, що виходили у 2016 році та продовжують випускатися надалі. Здійснено державну бібліографічну реєстрацію ОП 215 нових назв періодичних (крім газет) і продовжуваних видань.

З бази даних "Друковані засоби масової інформації України" на початку звітнього періоду було вилучено 480 назв газет та 1011 назв періодичних (крім газет) і продовжуваних видань 2014 року випуску, що не доставлялися в Книжкову палату України впродовж 2015—2016 років.

Усього база даних "Друковані засоби масової інформації України" (2015—2017 рр.) станом на грудень 2017 року містить 2224 назви газет, 3143 назви періодичних (крім газет) і продовжуваних видань.

Упродовж звітнього періоду 2017 року з 2204 редакцій друкованих засобів масової інформації України, інших установ, фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих у базі даних "Друковані засоби масової інформації України" (2015—2017 рр.), отримано звіти за формою № 1-В (ЗМІ) (піврічна) про випуск продукції друкованих ЗМІ за I півріччя 2017 року лише від 401, що становить 18,2%.

З 949 назв друкованих ЗМІ, зазначених у звітах, у Книжкову палату України доставлено 889 ОП назв цих видань, відповідно 13 — не доставлено, випуск 47 назв — припинено.

3. Проведено моніторинг вітчизняних та зарубіжних джерел масової інформації, аналіз їх інформаційної насиченості, виявлення потенційних загроз національній безпеці України в інформаційній сфері, актуалізовано бази даних джерел масової інформації.

Упродовж 2017 року Книжковою палатою України здійснювався щоквартальний моніторинг національних та зарубіжних засобів масової інформації. Проведено контент-аналіз матеріалів ЗМІ, що сприяє визначенню спрямованості змісту, намірів виробників інформаційного продукту та його цільової аудиторії.

Головна увага зверталася на матеріали, які стосуються питань євроатлантичної інтеграції України, внутрішньополітичних та соціально-економічних проблем суспільства.

Розподіл матеріалів українських та зарубіжних ЗМІ за 2017 рік (кількісний контент-аналіз)

За змістом	позитивні			нейтральні			негативні			Загалом		
	Західні	Російські	Українські	Західні	Російські	Українські	Західні	Російські	Українські	Західні	Російські	Українські
Матеріали ЗМІ												
Аспекти												
Зовнішня політика	531	224	933	691	532	590	1 124	1 412	1 054	2 346	2 168	2 577
Внутрішня політика	249	103	439	312	243	272	516	657	481	1 077	1 003	1 192
Соціальна політика	104	54	198	138	96	117	253	299	215	495	449	530
Інформаційна політика	148	61	252	184	125	148	300	385	280	632	571	680
	1 032	442	1 822	1 325	996	1 127	2 193	2 753	2 030	4 550	4 191	4 979
Всього	3 296			3 448			6 976			13 720		

4. Проведено моніторинг та аналіз використання ISBN, ISMN користувачами. Створено електронний реєстр помилкових ISBN, ISMN та електронні реєстри ідентифікаторів видавців у системах ISBN, ISMN; актуалізовано базу даних користувачів систем ISBN/ISMN.

Станом на грудень 2017 року база даних користувачів систем ISBN/ISMN нараховує 4239 суб'єктів видавничої справи (видавців), що здійснюють свою діяльність відповідно до чинного законодавства. З цієї кількості одночасно користувачами системи ISMN в Україні є 157 видавців.

Упродовж поточного року присвоєно 237 ідентифікаторів у системі ISBN (119 нових та 118 повторних). Досліджено стан використання видавцями ISBN та ISMN на території України.

На основі актуалізованої бази даних користувачів систем ISBN та ISMN сформовано: щорічний електронний реєстр ідентифікаторів вітчизняних видавців у системі ISBN, який передано до Міжнародного агентства ISBN (Великобританія, Лондон) для внесення у Міжнародну базу даних ідентифікаторів видавців у системі ISBN — "Глобальний реєстр видавців" та щорічний електронний реєстр ідентифікаторів вітчизняних видавців у системі ISMN, який передано до Міжнародного агентства ISMN (ФРН, Берлін) для внесення у Міжнародну базу даних ідентифікаторів видавців у системі ISMN. Також підготовлено річний звіт щодо ISBN для Міжнародного агентства ISBN та річний звіт щодо ISMN для Міжнародного агентства ISMN.

5. Розроблено електронний інформаційний масив українською мовою "Універсальна десяткова класифікація (УДК). Зміни та доповнення (2013)".

Результатом роботи за 2017 р. є розроблений електронний інформаційний масив україномовного видання "Універсальна десяткова класифікація (УДК). Зміни та доповнення (2013)":

— Допоміжних та Основних таблиць. Загалом відбулися зміни та доповнення у 3003-х рубриках, із них нових — 1285, рубрики у яких відбулися зміни — 1334, вилучених — 411;

— Алфавітно-предметного покажчика та алфавітного покажчика латинських назв. Загалом відбулися зміни та доповнення 2173 понять, термінів та латинських назв.

Також знайшла відображення в електронному інформаційному масиві "Зміни та доповнення (2013)" українською мовою і робота з державними кадастрами тваринного і рослинного світу. Всього було порівняно написання латинською та українською мовами в Державному кадастрі тваринного світу та відповідно в УДК (клас 59) 6 типів, 17 класів, 75 рядів і 542 види, а у Державному кадастрі рослинного світу — понад 570 видів.

6. Сформовано електронний інформаційний масив алфавітно-предметного покажчика до таблиць зіставлення індексів ББК і УДК з адаптуванням російськомовної термінології ББК до української.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 177 від 22 березня 2017 р. "Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації" в Україні запроваджується основна класифікаційна система — Універсальна десяткова класифікація (УДК). Перехід з Бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК) потребує фахового методичного забезпечення. Однією з таких методичних розробок є електронний інформаційний масив "Таблиці зіставлення індексів ББК і УДК", у якому класи та підкласи розроблено з урахуванням кількості видань, які друкуються в Україні, відповідних галузей, тем та понять (для цього було проаналізовано наповнення рубрик "Літопису книг" за останні п'ять років).

Електронний інформаційний масив "Таблиці зіставлення індексів ББК і УДК" створений на вимогу часу, оскільки відмова користувачів від класифікаційної системи ББК російською мовою, яку використовують лише 6 країн, і перехід їх на класифікаційну систему УДК (57 мов, зокрема й україномовний варіант, розроблений та актуалізований Книжковою палатою України), яку використовують понад 130 країн світу, наблизить їх до інформаційних ресурсів світу.

7. Досліджено стан оформлення видань. Актуалізовано бази даних переліку помилок в оформленні вихідних відомостей у виданнях та бази даних законодавчих, нормативних, інструктивно-методичних документів.

У 2017 році переглянуто та проаналізовано 1773 примірники неперіодичних (книжкових) видань щодо дотримання видавцями положень національних стандартів та інших нормативних документів із видавничої справи.

Виявлені порушення нормативних документів на основі дослідження стану оформлення видань було внесено в базу даних "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей у неперіодичних (книжкових) виданнях".

Для поліпшення стану оформлення вихідних відомостей у виданнях фахівцями відділу на основі бази даних складено та надіслано 52 методичних листи видавцям із рекомендаціями щодо усунення виявлених помилок, допущених у книгах і брошурах, та надано 185 консультацій.

Проаналізовано оформлення 3119 обов'язкових примірників друкованих періодичних і продовжуваних видань щодо їх видавничого оформлення та дотримання редакціями цих видань положень нормативних документів, які встановлюють порядок подання та розміщення вихідних відомостей у виданнях. Зазначена кількість становить 3052 назви періодичних і 67 назв продовжуваних видань.

Усі виявлені порушення було внесено в базу даних "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей періодичних (крім газет) і продовжуваних видань та публікацій у них".

Надано 42 очні й телефонні консультації з питань оформлення вихідних відомостей у виданнях, складено й надіслано в редакції друкованих ЗМІ 53 листа з рекомендаціями щодо їх правильного подання та розміщення. Разом з листами для інформування редакцій ЗМІ фахівці надсилають також список основних правових і нормативних документів, які регламентують видавниче оформлення у періодичних і продовжуваних виданнях.

Протягом 2017 року проводився моніторинг та актуалізація бази даних законодавчих і нормативних документів у сфері інформації, видавничої та бібліотечної справи, вміст якої оприлюднено на офіційному веб-сайті Книжкової палати України у межах розділів "Інформаційна діяльність", "Видавцю" та "Бібліотекарю" відповідно.

Усі законодавчі та нормативні документи бази даних було перевірено на чинність та актуальність, внаслідок чого у базу даних додано 18 документів, оновлено 20 документів, вилучено 12 документів.

8. Переглянуто методичні рекомендації "Знак охорони авторського права у виданнях, які містять твори науки, літератури та мистецтва".

У звітному періоді було підготовлено електронний масив 5-ї, доповненої, редакції методичних рекомендацій, які призначено для видавців неперіодичних друкованих і електронних видань, а також редакціям друкованих засобів масової інформації, потрібних їм під час проставляння у виданнях знака охорони авторського права — ©.

Знак охорони авторського права використовують для сповіщення про наявність виключного авторського права на твір у автора, його спадкоємців, а також інших фізичних та юридичних осіб, які набули прав на твори відповідно до договору або закону.

Методичні рекомендації та доповнення до них складено на основі положень законодавчих актів України щодо авторського права та суміжних прав, основними з яких є Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV та Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 11.07.2001 № 2627-III, що охороняють особисті немайнові та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав, та з урахуванням положень національного стандарту — ДСТУ 4861:2006 "Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості".

9. Розроблено електронні масиви "Календаря знаменних і пам'ятних дат" на II кв. 2016 — I кв. 2018 р.

Укладено статті для "Календаря знаменних і пам'ятних дат" (№ 2, 3, 4 2017 р. та № 1 2018 р.), здійснено їхнє наукове редагування. Уміщено перелік знаменних і пам'ятних дат, що відбулися у різні роки у квітні—грудні 2017 та у 2018 рр. — відповідно 1381 і 452 події наукового, суспільного, політичного та культурно-мистецького життя України і світу, 25 нарисів про відомих вітчизняних і зарубіжних письменників, діячів науки та культури, підготовлених фахівцями відділу наукового редагування бібліографічної інформації.

10. Актуалізовано інформаційне наповнення веб-сайта Книжкової палати України.

Оновлено такі сторінки сайту:

"Друк України". Опубліковано статистичні звіт випуску видавничої продукції в Україні за 2016 р., I квартал, I півріччя та 9 місяців 2017 р. Інформаційне наповнення розділу "Оперативні данні випуску видавничої продукції" оновлюється щотижня

"Друковані засоби масової інформації України". Актуалізовано інформацію про газетні, періодичні та продовжувані видання журнального типу, обов'язкові примірники яких надійшли в Книжкову палату України за 2017 р.

"Правові та нормативні документи" у сфері інформації, видавничої та бібліотечної справи. БД доповнені новими правовими документами. Оновлені тексти законів, що були змінені упродовж 2017 року. З бази вилучено документи, що втратили чинність.

"На книжкову полицю", "Видання для фахівців". Галереї доповнено новинками книжкових видань, обов'язкові примірники яких надійшли в Книжкову палату України упродовж 2016 р. Для галереї "На книжкову полицю" відібрано 1028 видання, а "Видання для фахівців" — 70.

"Календар знаменних і пам'ятних дат". Інформаційне наповнення розділу оновлюється щомісяця.

"Вісник Книжкової палати". Розміщено покажчик статей і матеріалів, опублікованих у журналі "Вісник Книжкової палати" за 2016 рік. Розділ "Електронний "Вісник..." містить гіперпосилання на сторінку веб-сайта Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, де опубліковано електронні копії (http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=vkr).

"Універсальна десяткова класифікація". Оновлено інформацію в таких рубриках: "Публікації про УДК", "Новини про УДК", "Видання УДК", "Семінари та конференції з УДК", "Запитання—Відповіді".

"Наукова діяльність". У рубриці "Результати: електронні публікації" опубліковано (у форматі PDF) аналітичні огляди за матеріалами баз даних державної бібліографії (2016), статті за матеріалами фонду, результати фондознавчих досліджень Державного архіву друку та в галузі бібліографії за 2017 р.

Інформаційне наповнення таких сторінок сайту, як: "ISBN/ISMN", "Новини", "Конкурс на заміщення вакантних посад", "Державні закупівлі", "Доступ до публічної інформації", "Мапа сайту" та інших, оновлюється в міру появи нової інформації.

11. Підготовлено аналітичні огляди за темою наукової роботи:

11.1 Аналітичні огляди щодо випуску газет в Україні у 2016 р., випуску неперіодичних видань, зокрема книжкових видань у 2016 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2015 р., випуску книг і брошур у I півріччі, за 9 місяців та станом на грудень 2017 р. з порівняльною характеристикою кількісних і якісних показників з аналогічним періодом 2016 р., випуску книг і брошур мовами народів світу й нацменшин у I, II, III, IV кварталах 2017 р., прогноз випуску книжкових видань у 2017 р.

11.2 Аналітичні огляди щодо виконання Закону України "Про обов'язковий примірник документів" державними видавництвами сфери управління Держкомтелерадіо у 2016 році та I півріччі 2017 р.

11.3 Аналітичний огляд щодо доставляння обов'язкових примірників книжкових видань за програмою "Українська книга" суб'єктами видавничої справи України у 2016 р.

11.4 Аналітичні огляди: за результатами моніторингу ЗМІ щодо інформаційної насиченості та змісту матеріалів ЗМІ; висвітлення у ЗМІ питань книговидавництва в Україні; висновки та практичні рекомендації з цього питання.

11.5 Аналітичні огляди щодо дотримання положень нормативних документів суб'єктами видавничої справи в оформленні вихідних відомостей у книжкових виданнях за I, II, III кв. 2017 р.

11.6 Аналітичні огляди з питань дотримання редакціями ЗМІ положень нормативних документів щодо оформлення вихідних відомостей у періодичних і продовжуваних виданнях за I півріччя 2017 р. за II кв. 2017 р. та за рік.

11.7 Аналітичний огляд щодо змін у базі даних законодавчих документів за результатами року.

11.8 Аналітичний огляд щодо функціонування систем ISBN та ISMN в Україні.

Прикладні розробки та їх впровадження

1. *Звіт (адміністративні дані) про випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) в Україні у 2016 р.*

Подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 23.03.2017 для складання офіційної статистики.

Опубліковано: Засоби масової інформації та книговидавництва в Україні у 2016 році : стат. бюл. / уклад. О. Кармазіна. — Київ : Держ. служба статистики України, 2017. — 24 с. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publkult_u.htm. — Назва з екрана.

2. *Звіт (адміністративні дані) про випуск газет в Україні у 2016 р.*

Подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 23.03.2017.

Опубліковано: Засоби масової інформації та книговидання в Україні у 2016 році : стат. бюл. / уклад. О. Кармазіна. — Київ : Держ. служба статистики України, 2017. — 24 с. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publkult_u.htm. — Назва з екрана.

3. *Звіт (адміністративні дані) про випуск неперіодичних видань в Україні у 2016 р.*

Подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 23.03.2017.

Опубліковано: Засоби масової інформації та книговидання в Україні у 2016 році : стат. бюл. / уклад. О. Кармазіна. — Київ : Держ. служба статистики України, 2017. — 24 с. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publkult_u.htm. — Назва з екрана.

4. *База даних українських і зарубіжних ЗМІ, які висвітлюють ситуацію в Україні у 2017 р.*

Використано для проведення конференцій, семінарів тощо.

5. *База даних друкованих ЗМІ 2016—2017 рр.*

Використано для надання послуг та інформування громадськості, опубліковано на сайті Книжкової палати України.

6. *Електронний інформаційний масив україномовного видання "Універсальна десяткова класифікація (УДК). Зміни та доповнення (2013)".*

Використано для надання послуг та проведення конференцій, семінарів тощо.

7. *Електронний інформаційний масив АПП до Таблиць зіставлення індексів ББК і УДК.*

Використано для надання послуг та проведення конференцій, семінарів тощо.

8. *Електронні ресурси "Календар знаменних і пам'ятних дат" за II, III, IV кв. 2017 р., I кв. 2018 р.*

Використано для інформування громадськості, випуску та розповсюдження однойменного видання.

9. *Бази даних "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей у книжкових виданнях", "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей у періодичних (крім газет) і продовжуваних виданнях та публікацій у них" за 2017 р.*

Використано для складання методичних листів видавцям із рекомендаціями щодо усунення виявлених помилок, допущених у книгах і брошурах, надання консультацій та проведення конференцій, семінарів тощо.

10. *Електронний масив 5-ї, зміненої та доповненої редакції методичних рекомендацій "Знак охорони авторського права у виданнях, які містять твори науки, літератури та мистецтва".*

Використано для випуску та розповсюдження однойменного видання, проведення конференцій, семінарів тощо.

11. *База даних суб'єктів видавничої справи (видавців) — користувачів систем ISBN та ISMN за 2017 р.*

Використано для формування щорічних електронних реєстрів ідентифікаторів вітчизняних видавців у системах ISBN, ISMN, які передано до Міжнародного агентства ISBN (Великобританія, Лондон) та Міжнародного агентства ISMN (ФРН, Берлін).

12. *Електронний реєстр помилкових ISBN, ISMN та електронні реєстри ідентифікаторів видавців у системах ISBN, ISMN за 2017 р.*

Використано для публікацій помилкових ISBN, ISMN у державних бібліографічних покажчиках.

Участь у наукових заходах (семінарах, конференціях тощо)

1. II Міжнародна науково-технічна конференція "Полиграфические, мультимедийные и WEB-технологии" (16—22 травня 2017 р., Харків: ХНУРЕ; доповідь директора Книжкової палати України Сенченка М. І. "Перспективи розвитку документально-комунікаційних систем").

2. Друге засідання Міжвідомчої робочої групи з питань виконання плану заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції (10 листопада 2017 р. співдоповідь завідувача відділу моніторингу засобів масової інформації Гастинщикова В. Г., старшого наукового співробітника Онищука М. І. "Україна і НАТО: проблеми євроатлантичної інтеграції України крізь призму діяльності вітчизняних ЗМІ").

3. Семінар для працівників ЗМІ та представників органів державної влади "Організація інформування громадськості щодо євроатлантичної інтеграції України" (24 листопада 2017 р., доповідь завідувача відділу моніторингу засобів масової інформації Гастинщикова В. Г. "Аналітичний огляд матеріалів вітчизняних та зарубіжних ЗМІ з питань євроатлантичної інтеграції України").

4. XI Міжнародна науково-практична конференція у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка "Військова освіта і наука: сьогодення і майбутнє" (24 листопада 2017 р., доповідь директора Сенченка М. І. "Застосування концепції "керованого хаосу" в економіці і політиці").

5. XI Міжнародна науково-практична конференція у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка "Військова освіта і наука: сьогодення і майбутнє" (24 листопада 2017 р., доповідь завідувача відділу моніторингу засобів масової інформації Гастинщикова В. Г. "Інструменти маніпуляції свідомістю в інформаційних війнах").

6. XI Міжнародна науково-практична конференція у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка "Військова освіта і наука: сьогодення і майбутнє" (24 листопада 2017 р., доповідь старшого наукового співробітника Онищука М. І. "Особливості інформаційно-психологічного протиборства в сучасних умовах").

7. Навчальний семінар у приміщенні Спілки журналістів України "Впровадження національного плану дій "Жінки. Мир. Безпека" на виконання резолюції РБ ООН № 1325 для українських ЗМІ" (8 грудня 2017 р., доповідь завідувача відділу моніторингу засобів масової інформації Гастинщикова В. Г. "Аналітичний огляд вітчизняних та зарубіжних засобів масової інформації, які висвітлюють гендерні питання").

8. Науково-практичні заняття у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (центр неперервної культурно-мистецької освіти) (20—24 березня; 24—28 квітня; 15—19 травня; 19—23 червня; 25—29 вересня; 23—28 жовтня для підготовки тренерів для подальшого навчання в областях).

9. Науково-практичні заняття на запрошення Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму (7—10 червня; 20—23 вересня) за темою "Впровадженню УДК в практику роботи наукових та публічних бібліотек".

10. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК" (у межах навчально-тематичної програми підвищення кваліфікації бібліотечних працівників ВНЗ III—IV рівнів акредитації та публічних бібліотек м. Києва) (6 та 12 квітня 2017 р., доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Нормативні документи на допомогу систематизаторам", "Роль класифікаційної системи УДК у світі"; наукового співробітника Солодовнік В. С. "Універсальність єдиної систематизації інформаційних документів", "Вільне комбінування елементів Основної і Допоміжних таблиць").

11. Семінар-практикум у Книжковій палаті України "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики" (у межах навчально-тематичної програми підвищення кваліфікації працівників сільськогосподарських бібліотек України) (17 травня 2017 р., доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Нормативні документи на допомогу систематизаторам сільськогосподарських бібліотек", "Систематизація інформаційних документів сільськогосподарської тематики" та наукового співробітника Солодовнік В. С. "Методика індексування документів", "Універсальна десяткова класифікація у світі").

12. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках" (23 травня 2017 р.,

доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Універсальна десяткова класифікація : методика індексування", співдоповідь завідувача відділу Муравйової В. М. та наукового співробітника Солодовнік В. С. "Визначення індексів УДК для документів: відповіді на запитання").

13. Круглий стіл, організований Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського НАПН України у рамках Всеукраїнського семінару "Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи освітянських бібліотек" (01 червня 2017 р., доповідь завідувача відділу Муравйової В. М. "Універсальна десяткова класифікація в Україні та світі — історія й сьогодення").

14. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Нове в УДК" (у межах навчально-тематичної програми підвищення кваліфікації працівників науково-технічних бібліотек) (2 червня 2017 р., доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Нове в УДК. Зміни та доповнення 2012—2013", наукового співробітника Солодовнік В. С. "Визначення індексів УДК для документів з технічних наук: тренінг").

15. Обласний семінар, організований КЗ КОР, "Київська обласна бібліотека для дітей" "Впровадження Універсальної десяткової класифікації в бібліотеках Київської області" (4 липня 2017 р., доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Впровадження УДК у роботу бібліотек" та "Роль класифікаційної системи УДК у світі").

16. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Систематизація наукових документів за УДК" для працівників бібліотек науково-дослідних установ НАН України (19 жовтня 2017 р., доповіді завідувача відділу Муравйової В. М. "Методика переходу на УДК" та наукового співробітника Солодовнік В. С. "Складні випадки індексування за УДК наукових документів. Відповіді на запитання").

17. VII Школа професійної майстерності у Державній бібліотеці України для юнацтва "Молодий професіонал бібліотеки для юнацтва" (22 листопада 2017 р., доповідь Муравйової В. М. "Методичне забезпечення впровадження Універсальної десяткової класифікації").

18. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Специфіка підготовки неперіодичних видань до випуску" (27 грудня 2017 р., доповідь завідувача відділу Муравйової В. М. "Класифікаційні індекси у виданнях: нові можливості").

19. Науково-практичний семінар, організований Інститутом біографічних досліджень НБУВ "Оформлення посилань у наукових працях за новим стандартом "Інформація та документація. Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання" (16 лютого 2017 року, виступ, відповідь на запитання, надання роз'яснень завідувача відділу державної стандартизації Плиси Г. М.).

20. Науково-практичний семінар на базі Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка НТУУ "КПІ імені Ігоря Сікорського" "Оформлення бібліографічних посилань згідно з ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання" (26 квітня 2017 року, доповідь завідувача відділу державної стандартизації Плиси Г. М. "Правила та особливості складання бібліографічних посилань").

21. II Всеукраїнська науково-практична конференція в Одеському національному університеті ім. І. Мечникова "Сучасні видавництва вищих навчальних закладів", присвяченої 100-річчю Книжкової палати України (25—27 травня 2017 року, дві доповіді завідувача відділу державної стандартизації Плиси Г. М. "До 100-річчя Книжкової палати України: віхи історії" та "Особливості складання бібліографічних посилань у наукових виданнях і публікаціях").

22. Науково-практичний семінар у Книжковій палаті України "Специфіка підготовки неперіодичних видань до випуску" (27 грудня 2017 року, дві доповіді завідувача відділу державної стандартизації Плиси Г. М. "Законодавчі та нормативні документи з видавничої справи" та "Особливості оформлення вихідних відомостей у неперіодичних виданнях", виступ завідувача відділу Полякова В. Т. "Окремі питання щодо доставляння обов'язкових примірників видань України").

23. Всеукраїнська науково-практична конференція в Одеському національному університеті ім. І. Мечникова "Сучасні видавництва вищих навчальних закладів", присвячена

100-річчю Книжкової палати України (25—27 травня 2017 р., доповідь завідувача відділу міжнародної стандартної нумерації книг Погореловської І. О. "Ідентифікація видань України у системах ISBN, ISSN, ISMN: практичний ефект").

Публікації за темою ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

Довідкові та інструктивно-методичні видання

Друк України (2016) : стат. зб. / Держ. ком. телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова" ; [уклад. С. Буряк]. — Київ : Кн. палата України, 2017. — 100 с.

Знак охорони авторського права у виданнях, які містять твори науки, літератури та мистецтва методичних рекомендацій : метод. рек. / [уклад. Г. М. Плиса] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". — Вид. 5-те, зі змін. — Київ : Кн. палата України, 2017. — 20 с.

Таблиця зіставлення індексів ББК і УДК : ББК станом на 1997 р., УДК — на 2011 р. / [уклад.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". — Київ : Кн. палата України, 2017. — 83 с.

Періодичні видання

Календар знаменних і пам'ятних дат — №№ 2—4 за 2017 р. та № 1 за 2018 р.

СТАТТІ В НАУКОВИХ ВИДАННЯХ

Керівництво

Сенченко М. Славетні сторінки історії (рецензія) / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 2 — С. 5—6.

Сенченко М. Книжкова скриня Володимира Різуна (до ювілею) / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 2. — С. 29—30.

Сенченко М. Футурологічний прогноз розвитку людства в ХХІ столітті / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 3. — С. 3—9, № 4. — С. 3—9

Сенченко М. Сучасне дослідження проблем сталого розвитку інформаційної сфери України (рецензія) / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 5. — С. 15—16.

Сенченко М. Аксиоматична теорія соціальних систем / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 11. — С. 3—11, № 12. — С. 3—12.

Гуцол Г. Універсальна десяткова класифікація в Україні: історія і сучасність / Галина Гуцол // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2017. — Вип. 45. — С. 61—70.

Відділ моніторингу засобів масової інформації

Гастинщиков В., Онищук М. Україна і НАТО: проблеми євроатлантичної інтеграції України крізь призму діяльності вітчизняних ЗМІ (аналітичний огляд) / Валерій Гастинщиков, Михайло Онищук // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 9 — С. 28—31.

Онищук М. Велика Перемога у Другій світовій війні, або Як поєднати славу героїв / Михайло Онищук // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 5. — С. 36—37.

Відділ наукового опрацювання обов'язкових примірників

Жигун Т. Аналіз стану доставляння обов'язкових примірників видань України у 2016 році / Тетяна Жигун // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 4. — С. 11—17.

Відділ статистичного моніторингу та статистики друку

Буряк С., Музиченко Н. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2016 року / Світлана Буряк, Наталія Музиченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 3. — С. 24—32.

Буряк С. Поточна статистика книговидавництва: перше півріччя 2017 року / Світлана Буряк // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 7. — С. 3—10.

Буряк С. Поточна статистика випуску книг і брошур в Україні у 2017 році (станом на 1 грудня) / Світлана Буряк // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 12. — С. 12—19.

Відділ державної стандартизації

Плиса Г. Конференція в Одесі, присвячена 100-річчю Книжкової палати України / Галина Плиса // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 5. — С. 51—52.

Відділ міжнародної стандартної нумерації книг

Погореловська І. По Великому Шовковому шляху / Ірина Погореловська // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 4. — С. 51—52.

Погореловська І. Питання міжнародної стандартизації та ідентифікації у сфері видавничої справи / Ірина Погореловська // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 12. — С. 34—39.

ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІКАЦІЇ

Керівництво

Гуцол Г. О. Становлення та розвиток УДК в Україні [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК", 06/12 квітня 2017 р.] / Г. О. Гуцол. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Гуцол Г. О. Становлення та розвиток УДК в Україні [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики", 17 травня 2017 р.] / Г. О. Гуцол. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Гуцол Г. О. УДК в Україні: історія та сучасний стан [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Приклади систематизації класифікаційних індексів УДК до вікових особливостей читачів мережі бібліотек для дітей", 15 червня 2017 р.] / Г. О. Гуцол. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Відділ класифікаційних систем

Муравйова В. М. Універсальність єдиної систематизації інформаційних документів [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК", 06/12 квітня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Роль класифікаційної системи УДК у світі [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК", 06/12 квітня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Нормативні документи на допомогу систематизаторам сільськогосподарських бібліотек [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики", 17 травня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Систематизація інформаційних документів сільськогосподарської тематики [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики", 17 травня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Універсальна десяткова класифікація : методика індексування [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках", 23 травня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Нове в УДК. Зміни та доповнення 2012—2013 [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Нове в УДК. Методика індексування видань з технічних наук за Універсальною десятковою класифікацією", 02 червня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Муравйова В. М. Методика переходу на УДК [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація наукових документів за УДК", 19 жовтня 2017 р.] / В. М. Муравйова. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Нормативні документи на допомогу систематизаторам [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК", 06/12 квітня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Вільне комбінування елементів Основної і Допоміжних таблиць [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Впровадження УДК: Основи систематизації наукових документів за класифікаційною системою УДК", 06/12 квітня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Методика індексування документів [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики", 17 травня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Універсальна десяткова класифікація у світі [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація складних та складених індексів наукових видань сільськогосподарської тематики", 17 травня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Визначення індексів УДК для документів: відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках", 23 травня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Солодовнік В. С. Складні випадки індексування за УДК наукових документів. Відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Систематизація наукових документів за УДК", 19 жовтня 2017 р.] / В. С. Солодовнік. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Відділ опрацювання документів і організації каталогів

Кириленко І. А. Складні випадки систематизації за УДК: приклади та відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках", 23 травня 2017 р.] / І. А. Кириленко. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Кириленко І. А. Складні випадки систематизації за УДК: приклади та відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Приклади систематизації класифікаційних індексів УДК до вікових особливостей читачів мережі бібліотек для дітей", 15 червня 2017 р.] / І. А. Кириленко. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Ткач Е. Г. Універсальна десяткова класифікація: приклади та відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках", 23 травня 2017 р.] / Е. Г. Ткач. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Янчарук В. Є. Приклади індексування документів за УДК: відповіді на запитання [презентація доп. на наук.-практ. семінарі "Складні випадки індексування за УДК наукових публікацій в університетських бібліотеках", 23 травня 2017 р.] / В. Є. Янчарук. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_seminar.html. — Назва з екрана.

Тема 2. "Розроблення баз даних державної бібліографічної реєстрації обов'язкового примірника документів України 2016—2017 рр. та ретроспективного фонду періодики 1959 р., образотворчих і картографічних видань 1949 р."

Керівник: заступник директора з наукової роботи Гуцол Г. О.

Результати:

1. Здійснено аналітико-синтетичне опрацювання документного потоку обов'язкового примірника видань України 2016—2017 рр. і створено бази даних електронних каталогів на всі види неперіодичних і періодичних видань, а також бази даних поточної державної бібліографії книжкових, нотних, образотворчих і картографічних видань та статей з періодичних і продовжуваних видань.

Загальний обсяг поточних баз даних — 78 302 записи.

Бази даних електронних каталогів неперіодичних видань обсягом 28 619 записів, зокрема за видами:

- книг та брошур — 21 327, із них: 5 291 (за 2016 р.), 16 036 (за 2017 р.).
- авторефератів дисертацій — 5 114, із них: 422 (за 2016 р.), 4 692 (за 2017 р.).
- нотних видань — 180, із них: 45 (за 2016 р.), 135 (за 2017 р.).
- образотворчих видань — 1 055, із них: 244 (за 2016 р.), 811 (за 2017 р.).
- картографічних видань — 180, із них: 70 (за 2016 р.), 110 (за 2017 р.).
- електронних видань — 127 (за 2016 р.).
- службових видань — 340 (за 2016 р.).
- видань групового опрацювання — 296 (за 2016 р.).

Бази даних електронних каталогів періодичних і продовжуваних видань загальним обсягом 4113 записів, зокрема за видами:

- газет 2016 р. — 1 695 назв (66 380 друк. од.);
- періодичних (крім газет) і продовжуваних видань 2017 р. — 2 253 назви (9 419 друк. од.).

Бази даних державної бібліографії (літописів) загальним обсягом 45 735 записів, зокрема за видами:

- Літопис книг — 16 286;
- Літопис авторефератів дисертацій — 5 914;
- Літопис нот — 159;
- Літопис образотворчих видань — 1 048;
- Літопис картографічних видань — 164;
- Літопис журнальних статей — 14 829;
- Літопис газетних статей — 7 122;
- Літопис рецензій — 213.

За матеріалами баз даних підготовлено і випущено 55 номерів друкованих державних бібліографічних покажчиків та 4 електронні ("Літопис газетних статей"). Матеріали з бази даних "Літопис рецензій" двічі на рік уміщувалися окремим розділом у покажчику "Літопис журнальних статей".

2. Забезпечено тематичну повноту та актуальність баз даних державної бібліографії завдяки розробленню нових редакцій переліків періодичних і продовжуваних видань для суцільного перегляду і відбору публікацій у бази даних "Літопис газетних статей" та "Літопис журнальних статей" у 2017 р.:

Перелік газет містить 43 назви видань.

Перелік журналів, бюлетенів і збірників — 413 назв видань.

Переліки опубліковано на веб-сайті Книжкової палати України у розділі "Видавнича діяльність": http://www.ukrbook.net/vydav_dil.html.

3. З використанням бібліометричних методів дослідження проаналізовано бази даних державної бібліографії книг, авторефератів дисертацій і журнальних статей за 2016 р. та підготовлено аналітичні огляди:

— "Дослідження тематичної спрямованості публікацій у науковій періодиці України 2016 року за розділами УДК" (за матеріалами бази даних державної бібліографії "Літопис журнальних статей");

— "Бібліометричний аналіз дисертаційних досліджень в Україні у 2016 році" (за матеріалами бази даних державної бібліографії "Літопис авторефератів дисертацій");

— "Книги України у дзеркалі державної бібліографії".

За матеріалами аналітичних оглядів опубліковано три статті у "Віснику Книжкової палати".

4. Розроблено нормативно-методичні документи з питань бібліографічної справи:

— електронне видання "Особливі випадки скорочень слів та словосполучень у бібліографічних записах" (2-ге вид. випр.). Видання містить 573 поняття (слів і

словосполучень) трьома мовами — 250 українських, 253 російські та 70 англійських. Видання опубліковано на веб-сайті Книжкової палати України на сторінці "Наукова діяльність → Результати → Електронні публікації" у рубриці "Дослідження в галузі бібліографії": http://www.ukrbook.net/nd_result.html;

— Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного запису на книги та брошури для каталогів і картотек (2-ге вид., випр.);

— Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій (2-ге вид., випр.);

— Інструкція "Використання Універсальної десятикової класифікації для формування структури бібліографічних покажчиків".

Методичні рекомендації видано окремими виданнями.

5. Записами поточного року актуалізовано зведені бази даних електронних каталогів та державної бібліографії.

Назва зведеної бази даних	Кількість записів у БД станом на кінець 2017 р.
"Книги за роки незалежності" (електронний каталог книг з 1991 р.)	434 113
Електронний каталог авторефератів дисертацій з 2006 р.	80 655
Електронний каталог нотних видань з 2007 р.	2 252
Електронний каталог образотворчих видань з 2007 р.	7 972
Електронний каталог картографічних видань з 2007 р.	2 567
Електронний каталог електронних видань з 2002 р.	855
Електронний каталог службових видань з 2006 р.	3 063
Електронний каталог видань групового опрацювання з 2013 р.	2 294
Літопис книг з 2000 р.	279 395
Літопис журнальних статей з 2003 р.	305 726
Літопис газетних статей з 2005 р.	172 523
Літопис авторефератів дисертацій з 2001 р.	99 692
Літопис картографічних видань з 2005 р.	2 620
Літопис образотворчих видань з 2003 р.	6 890
Літопис нотних видань з 2003 р.	3 075
Літопис рецензій з 2003 р.	6 847
Всього	1 410 539

У 2016 р. зведені БД загалом містили 1 333 484 записи. У 2017 році їх актуалізовано 77 055 записами, у тому числі БД каталогів — 28 619 записами, державної бібліографії — 48 436 записами.

6. Здійснено аналітико-синтетичне опрацювання періодичних, образотворчих і картографічних видань з фонду Державного архіву друку за визначені періоди і створено ретроспективні бібліографічні бази даних загальною кількістю 4 231 запис, наукове редагування бази даних книжкових видань мовою їдиш — 1 463 записи, зокрема за видами:

— газетних видань 1959 р. — 3 294 записи (річних комплектів);

— періодичних (крім газет) і продовжуваних видань за 1959 р. — 490 назв (1 259 пр.);

— образотворчих видань 1949 р. — 444 записи;

— картографічних видань 1949 р. — 3 записи;

— відредаговано БД книжкових видань мовою їдиш 1917—1931 рр. — 1 463 записи.

7. Заповнення лакун у фонді Державного архіву друку.

У звітному періоді проведено моніторинг фонду щодо віднайдення і ліквідації лакун за 1991—2005 рр. Для цього здійснено перегляд бібліографічних покажчиків, виданих різними установами, пошук в електронних каталогах національних, державних, обласних бібліотек, бібліотек ВНЗ, в обмінних фондах бібліотек тощо, списки видань для книгообміну, підготовлені бібліотеками. Основну увагу акцентовано на виявленні лакун серед книжкових видань.

Результатом цієї значної за обсягом, кропіткої роботи є поповнення фонду Державного архіву друку 53 книжковими виданнями 1991—2005 рр., з яких 34 книги українською мовою, 19 — російською.

8. Сформовано тематичні бази даних для здійснення міжнародного обміну бібліографічною інформацією: публікацій про Республіку Білорусь і білоруською мовою за 2017 р. — 159 записів, зокрема:

- книг — 127 записів;
- електронних видань — 6 записів;
- журнальних статей — 26 записів.

Інформація з баз даних щоквартально надсилалася електронною поштою в Національну книжкову палату Білорусі для публікації в бібліографічному покажчику "Беларусь у сусветным друку".

Прикладні розробки та їх впровадження

За темою НР заплановано і виконано 6 прикладних розробок. Усі розробки впроваджено:

1. Поточні бібліографічні БД 2016—2017 рр. електронних каталогів та державної бібліографії. Аналітичні огляди за БД державної бібліографії 2016 р.

За матеріалами поточних бібліографічних БД державної бібліографії 2016—2017 рр. підготовлено і випущено 55 номерів друкованих державних бібліографічних покажчиків та 4 електронні ("Літопис газетних статей"). Матеріали з БД "Літопис рецензій" двічі на рік уміщувалися окремим розділом у покажчику "Літопис журнальних статей".

Нові редакції переліків періодичних і продовжуваних видань для суцільного перегляду і відбору публікацій у БД "Літопис газетних статей" та "Літопис журнальних статей" 2017 р. опубліковано на веб-сайті Книжкової палати України у розділі "Видавнича діяльність". Перелік газет уміщено за адресою: http://www.ukrbook.net/spysok_gaz_2017.pdf, перелік періодичних (крім газет) і продовжуваних видань — за адресою: http://www.ukrbook.net/spysok_zhurn_2017.pdf.

За матеріалами аналітичних оглядів на основі бібліометричного аналізу БД державної бібліографії 2016 р. книг, авторефератів дисертацій і журнальних статей опубліковано три статті у "Віснику Книжкової палати" (№ 5, С. 3—9; № 10, С. 3—14; № 12, С. 20—26) та на сайті Книжкової палати України у розділі "Наукова діяльність → Результати наукової діяльності: електронні публікації" (http://www.ukrbook.net/nd_result.html).

Аналітичний огляд на основі бібліометричного аналізу БД авторефератів дисертацій 2016 р. надіслано у Міністерство освіти і науки України для використання у практичній діяльності. Від Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації Міністерства освіти і науки України отримано позитивний лист-відгук (вих. № 6.4-1995 від 04.12.2017).

Електронне видання "Особливі випадки скорочень слів та словосполучень у бібліографічних записах" (2-ге вид. випр.) опубліковано на веб-сайті Книжкової палати України за адресою: http://www.ukrbook.net/elektr_publ/spysok_skorochen.pdf.

2. Тематичні бібліографічні БД публікацій про республіку Білорусь та білоруською мовою за 2017 р.

Згідно з Договором від 09.02.2012 про інформаційну співпрацю між Національною книжковою палатою Білорусі та Книжковою палатою України з метою міжнародного обміну бібліографічною інформацією вміст БД публікацій про Республіку Білорусь і білоруською мовою щоквартально надсилався електронною поштою в Національну книжкову палату Білорусі для публікації в бібліографічному покажчику "Беларусь у сусветным друку".

3. Зведені БД бібліографічної інформації, актуалізовані інформацією за 2017 р.

Зведені БД використовуються для контролю за доставлянням обов'язкового примірника, досліджень фонду Державного архіву друку, надання тематичних бібліографічних, адресних, уточнювальних та фактографічних довідок державним органам влади, органам прокуратури, суду, іншим юридичним і фізичним особам, підготовки наукових статей та видань Книжкової палати України, обслуговування користувачів, зокрема з-за кордону (Желева Л. — аспірантка Софійського Університету ім. Св. Климента Охридського, Болгарія, м. Софія; Земанек А. — науковець з м. Прага, Чеська Республіка).

Згідно з Договором від 02.01.2014 про співробітництво в галузі науки між Книжковою палатою України та Державною науковою установою "Енциклопедичне видавництво" здійснюється обмін бібліографічною інформацією про випущені в Україні нові енциклопедичні та довідкові видання.

4. Ретроспективні бази даних видань з фонду Державного архіву друку: періодичних 1959 р., образотворчих і картографічних 1949 р.

БД використовуються для надання тематичних бібліографічних, адресних, уточнювальних та фактографічних довідок державним органам влади, органам прокуратури, суду, іншим юридичним і фізичним особам, підготовки наукових статей та видань Книжкової палати України, обслуговування користувачів, зокрема з-за кордону.

За матеріалами відредагованої БД книжкових видань мовами іврит та їдиш 1917—1931 рр. готується до друку "Каталог книжкових видань мовами їдиш та іврит 1917—1931 рр.: видання з колекції Державного архіву друку Книжкової палати України". Наразі триває пошук джерел фінансування для публікації цього видання.

5. Інструкція "Використання Універсальної десятикової класифікації при формуванні структури бібліографічних покажчиків".

Видано окремим друкованим виданням. Тираж розповсюджено серед слухачів семінарів у Книжковій палаті України, а також на замовлення бібліотек, ВНЗ, інших юридичних і фізичних осіб.

6. Методичні рекомендації "Складання бібліографічного запису на книги та брошури для каталогів і картотек" (2-ге вид., виправл.).

Видано окремим друкованим виданням. Тираж розповсюджено серед слухачів семінарів в Книжковій палаті України, а також на замовлення бібліотек, ВНЗ, інших юридичних і фізичних осіб.

Участь у наукових заходах (семінарах, конференціях тощо)

1. Міжнародна наукова конференція "Бібліотека. Наука. Комунікація. Стратегічні завдання розвитку наукових бібліотек" (3—5 жовтня 2017 р., Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

Доповіді заступника директора з наукової роботи Гуцол Г.О.:

— "Поточна державна бібліографія: становлення, використання, розвиток" на круглому столі "Національна бібліографія України: етапи, тенденції і перспективи розвитку";

— "Періодика України у фондах бібліотек і Книжкової палати: спільні проблеми і шляхи їх вирішення" на семінарі "Координація пресознавчих досліджень в наукових бібліотеках України".

2. Науково-практичний семінар "Специфіка підготовки неперіодичних видань до випуску" (27 грудня 2017 р., ДНУ "Книжкова палата України імені Івана Федорова").

Доповідь старшого наукового співробітника відділу Державного архіву друку Тихоненко О. С. "Державний архів друку: історія і сучасність".

Публікації за темою

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

Складання бібліографічного запису на книги та брошури для каталогів і картотек : метод. рек. / [уклад.: Л. В. Вербицька, О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". — 2-ге вид., випр. — Київ : Кн. палата України, 2017. — 63 с.

Використання Універсальної десятикової класифікації при формуванні структури бібліографічних показників : інструкція / [уклад.: О. М. Устіннікова, О. В. Ключніченко]. — Київ : Кн. палата України, 2017. — 52 с.

Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій / [уклад. О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". — 3-тє вид., випр. — Київ : Кн. палата України, 2016. — 17, [1] с.

Друковані періодичні видання

Літопис книг — №№ 1—24 за 2017 р.;

Літопис журнальних статей — №№ 1—24 за 2017 р.;

Літопис авторефератів дисертацій — №№ 1—4 за 2017 р.;

Літопис картографічних видань — щорічник за 2016 р.;

Літопис образотворчих видань — щорічник за 2016 р.;

Літопис нотних видань — щорічник за 2016 р.

Електронне інструктивно-методичне видання

Особливі випадки скорочень слів та словосполучень у бібліографічних записах / [уклад. О. М. Устіннікова]. — Київ : Кн. палата України, 2017. — 17 с. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/elektr_publ/spysok_skorochen.pdf. — Назва з екрана.

Електронне періодичне видання

Літопис газетних статей — №№ 1—4 за 2017 р.

СТАТТІ В НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАННЯХ

Керівництво

Васьківська О. Політичні чинники формування тематики книжкових видань у роки визвольних змагань (1917—1920 рр.) / Ольга Васьківська // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 2. — С. 32—39.

Васьківська О. Книгорозповсюдження в Україні в роки визвольних змагань (1917—1920 рр.) / Ольга Васьківська // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 3. — С. 43—51.

Відділ наукової підготовки державних бібліографічних показників

Устіннікова О. Дослідження тематичної спрямованості публікацій у періодиці України за розділами УДК / Ольга Устіннікова // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 5. — С. 3—9.

Ключніченко О. Розвиток науки в Україні : (за матеріалами бази даних державної бібліографії авторефератів дисертацій" за 2016 р.) / Олена Ключніченко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 10. — С. 3—14.

Ключніченко О. Книги України в дзеркалі державної бібліографії (за матеріалами бази даних держ. бібліогр. "Літопис книг" за 2016 р.) / Олена Ключніченко, Лідія Очеретяна // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 12. — С. 20—26.

Устіннікова О. Сучасний погляд на бібліографічні ресурси України: зміни та доповнення / Ольга Устіннікова // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 5. — С. 17—18. — Рец. на кн.: Швецова-Водка Г. М. Загальне бібліографознавство. Бібліографічні ресурси України : навч. посіб для студентів спец. 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Кондор, 2017. — 219 с.

Державний архів друку

Тихоненко О. Друга світова війна в образотворчих виданнях : з фондів Книжкової палати України / Олена Тихоненко // Вісник Книжкової палати. — 2017. — № 1. — С. 42—47, № 2. — С. 44—49.

ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІКАЦІЇ

Устіннікова О. Дослідження тематичної спрямованості публікацій у періодиці України за розділами УДК / Ольга Устіннікова // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/elektr_publ/2016_zhurnaly.pdf. — Назва з екрана.

Ключніченко О. Розвиток науки в Україні (за матеріалами бази даних державної бібліографії авторефератів дисертацій за 2016 р.) / Олена Ключніченко // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/elektr_publ/2016_avtoref.pdf. — Назва з екрана.

Клюшніченко О. Книги України в дзеркалі державної бібліографії (за матеріалами бази даних держ. бібліогр. "Літопис книг" за 2016 р.) / Олена Клюшніченко, Лідія Очеретяна // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/elektr_publ/2016_knygu.pdf. — Назва з екрана.

Список видань або копій видань, якими поповнено фонд Державного архіву друку у 2017 році. — Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/DAD/Spysok_porovn_2017.pdf. — Назва з екрана.

Тихоненко О. Друга світова війна в образотворчих виданнях: з фондів Книжкової палати України / Олена Тихоненко // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/DAD/publ/Tyhonenko_1-2_2017.pdf. — Назва з екрана.

Васьківська О. Політичні чинники формування тематики книжкових видань у роки визвольних змагань (1917—1920 рр.) / Ольга Васьківська // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/DAD/publ/Vaskivska_02_2017.pdf. — Назва з екрана.

Васьківська О. Книгорозповсюдження в Україні в роки визвольних змагань (1917—1920 рр.) / Ольга Васьківська // Київ : Кн. палата України, 2017. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/DAD/publ/Vaskivska_042017.pdf. — Назва з екрана.